

Jóannes Eidesgaard, fólkatinglimur:

– Eg eri jarnbrot fyri Landsstýrið

Fyribils fer nýggi fólkatinglimurin bert at taka stöðu út frá, hvussu danska stjórnin fer at handfara bankamálið og føroysku uttanlandsskuldina. – Fáa málini ikki rættvísa avgerð okkara vegna, kann Nyrup eins væl útskriva nýval, tí tá verður Fólkatingið ikki arbeiðsført, sigur Jóannes Eidesgaard

DAGNY JOENSEN

Tá Jóannes Eidesgaard fór niður á Fólkating á fyrsta fundin eftir valið, hevði hann og Marita Petersen ein fund við Nyrup Rasmussen á høvuðsdeildini hjá sosialdemokratiska flokkinum í Keypmannahavn.

Seinasta friggjadag tosaði útvarpið við Elif Samuelson, varaløgmann og Jóannes Eidesgaard um bankamálið.

Elif Samuelson fordi fram, at hann helt Jóannes Eidesgaard vera atvoldin til, at Landsstýrið ikki hevði fingið Nyrup Rasmussen at koma til samráðingarborð- ið. Henda pástandin visti Jóannes Eidesgaard aftur.

Heimildirnar eru í lagi

– Hvat fær Elif Samuelson at koma við slíka um gitingum?

– Eingin kann lasta meg, ella blanda seg uppí, hvat eg tosi við formannin í danska sosialdemokratiska flokkinum um. Eg havi fulla heimild at gera tað, sum fólkatinglimur og formaður í Javnaðarflokkinum, sigur Jóannes Eidesgaard, sum heldur, at Nyrup hevur helst hugsað á sama hátt, tá hann bjóðaði føroyingunum á floksskrivstovuna.

– Aftaná hava fleiri floksformenn og politikarar borið fram alment, at hetta nær- um var landsdvik. Tað visir allarbest, hvussu stórt sundurlyndið og óvund er millum føroyskar politikarar, sigur Jóannes Eidesgaard.

– Politikarar kundu istaðin sagt, at alt, sum tænar føroysku sakini, er gagnligt fyri okkum øll, men so er ikki.

Løgmaður einki at føra fram

– Aðrenn er fór niður, tosaði eg tosaði við lögmann, og segði honum at eg fór at hitta Nyrup, og spurdi um tað var nakað, sum eg kundi føra fram fyri Landsstýrið, men Edmund Joensen segði bert, at tað var einki, sum eg kundi gera fyri teir.

Tað er Jóannes Eidesgaard ógvuliga vónsvikin av. Tí sum hann sigur: Teir siggja ikki málið, og hugsa ikki um land og fólk, men bert um sjálvan seg.

– Nú leggur Landsstýrið forðingar fyri málið. Tað sæst einamest av, at Elif Samuelson sigur, at hann heldur at eg havi lagt forðingarnar. Tað er besta prógv um, at Landsstýrið einki megnar at gera við bankamálið. Nú halda teir seg heldur ikki til sannleikan

longur. Tað er hugstoytt.

– Hvat var tað tú tosaði við Nyrup um?

– Sum limur í Fólkatinginum havi eg tosað við Nyrup um føroysk mál, sum skulu hava viðgerð í Fólkatinginum – bankamálið og uttanlandsskuldina, sigur Jóannes.

Hann heldur, at um nú Nyrup kundi tryggja málu- num vælvið, so kundi hug- sast, at tað kom stjórnini til góðar. Sumnú er, ber ikki til hjá Fólkatinginum at ar- beida, tí Jóannes er 90. maðurin, sum er trygd fyri at eitt mál fær meirluta í Fólkatinginum.

Brúka tað sum tænar málinum best

– Hevði tú sagt tað sama við t.d. Uffa Ellemann-Jensen, um hann var nýggi forsætisráðharrin.

– Sjálvandi, málið hevði verið tað sama: tað sum tænar okkara málum best, sigur Jóannes Eidesgaard.

– Tú hjálpti fyri sovið Óla Breckmann, við ikki at atkvøða á tingformansvalin- um?

– Óli Breckmann hevur enn einaferð víst, at hann hoyrir heima í danskum innanríkispolitikki. Hann ger bert tað, sum Konservati- viflokkurin biður hann

Jóannes Eidesgaard er vónsvikin: – Spell at føroyskir politikarar ikki duga at siggja tann stóra møguleikan, sum mín sessur í Fólkatinginum er trygd fyri í bankamálinum

gera.

Úrslitið av samráðingunum avgerandi

– Hvar stendur tú so í danska tingsalinum?

– Hvat eg geri velst um, hvussu málini undir samráðingunum komandi, verða viðgjørd og loyst. Fáa vit eina vónaliga loysn, kann eg bert siga, at so verður mitt mandat ikki lætt at fáast við á danatingi, sigur Jóannes Eidesgaard.

Spurður um hann fram- eftir skal vera leysgangari í Fólkatinginum, og um tað yvirhøvur tænar nøkrum endamáli, um einki sam- starv verður, sigur Jóannes Eidesgaard, at samráðing- arn eru avgreiddar, er hann til reiðar at tosa um framtíðar samstarv, men tað kemur ikki uppá tal at fara upp í tingbólkin hjá sosial- demokratiska flokkinum.

– Eg siti sum eitt jarnbrot fyri Landsstýrið. Hetta er besti møguleiki sum Fø-

oyar hava í løtuni, men tí- verri vendir alt øvugt.

– Bert spell at føroyskir politikarar ikki eru meir at sær komnir og duga at siggja henda møguleikan, sum eg havi sett mína fólkatingheimild og trúvirði upp á spel fyri.

Hann heldur framvegis, at tað er best at biða við sam- ráðingunum til eftir valið, av tí at sitandi Landsstýrið ikki er ført fyri at gera nak- að sumhelst í málinum.

– Sjálvandi hevði tað ver- ið nógv lættari at farið í samstarv við sosialdemo- kratiska tingbólkin, men eg vil brúka sessin til at taka mæ av føroysku áhugamál- num.

– Hvussu vart tú móttikin í Fólkatinginum?

– Tað var ikki tann stóra móttøkan, tað nýðist eg at viðganga. Eg eri kortini so harður, at tað nervaði meg ikki nógv, hóast tað var eitt óluksálaga stórt trýst at sita í salinum, tá atkvøði greið-

slan fór fram.

– Eg haldi meg kortini hava eina góða sak. Nú skulu vit bert finna eina skilagóða loysn, sigur Jóannes Eidesgaard.

Atkvøddi eg fyri, hevði Óli atkvøtt imóti

Beint aðrenn atkvøðugreið- slan fór fram, fór Birthe Weiss at heilsa uppá nýggja føroyska tinglimin.

– Hvat segði Birthe Weiss við teg?

– Hon ynskit mær til- lukku við valinum, og eg segði henni, at eg var harm- ur um stöðuna, at tað skuldi enda sum tað gjørdi, sigur Jóannes Eidesgaard og leggur aftrat.

– Eitt er vist. Hevði eg atkvøtt fyri Birthe Weiss, so hevði Óli Breckmann ikki atkvøtt. Tað hevði so verið samrøðevni restina av val- inum, sigur Jóannes Eides- gaard.

Landsstýrið farið undir stevningina

Tá danska stjórnin seinnapartin í gjár, ikki hevði latið frætta frá sær, fór umsitingin í Tinganesi undir at skriva stevningina

DAGNY JOENSEN

krevur.

Mánadagin seinnapartin var Landsstýrið komið til ta niðurstöðu, at tað var tving- að at stevna í bankamálin- um.

Landsstýrinum hevði tá einki frætt aftur um brævið til dansku stjórnina friggja- dagin, ið var ein áheitan um kortini at fara undir samráð- ingarnar sum skjótast.

Rúni Joensen, løgman- sfulltrúi sigur, at teir hava triggjar vikur at skriva stevningina, og at tað er tann tíð, sum slíkt arbeiði

Velst um hvat

Danske Bank vil gera

Spurður um tað er rætt, sum forsætisráðharrin sigur, at stevningin ber formilig, fyri at fáa fyrningarfrestina burtur, sigur Rúni Joensen, at eitt rættarmál altið kann takast aftur, um partarnir semjast um tað. Her er kortini talan um triggjar partar: Den Danske Bank, Fíggjargarrunnurin og danska stjórnin. Eingin veit hvussu teir fara ats eta seg til stevningarspurningin.

– Tað velst alt um, hvat Den Danske Bank vil. Endar málið í rættinum, dettur tilboðið frá Danske Bank um endurgjald, tilsamans einar 200 – 300 mió. krónur burtur, og tá kennir bankin seg kanska fritt stíllaðan at krevja málið í rættin.

– Verður tað veruleiki, fáa vit nógv umrøddu dómara- kannningina kortini, sigur Rúni Joensen.

Hugsandi er eisini at Landsstýrið og danska stjórnin einaferð í summara fara at samráðast og gera avtalu, men Danske Bank kann

frameftir krevja málið í ræt- tin.

Landsstýrið er tvingað at stevna

– Er tað tí ikki vandamikið at stevna?

– Vit kunnu ikki gera annað, tí Landsstýrið hevur skyldur og áhugamál mó- tvegis landskassanum at røkja. Tí nýðist Landsstýrið at stevna, sigur Rúni Joensen.

Landsstýrið hevur mun- nliga biðið fíggjarnevndina at jätta 20 mió krónur, sum skulu nýtast í sambandi við stevningina.

Tað kostar 15 mió. krónur at stevna teir triggjar part- arnar í málinum, umframt at tað eisini eru aðrar út- reiðslur í samband við stevningina.

Fíggjarlógin skal viðgera málið, men Landsstýrið hevur fingið ábending um

Tað kann verða ein fyrimur hjá Danske Bank, um ein stevning kemur úr Føroyum. Tá dettur tilboðið um endur- gjald burtur. Tað kann fáa peningastovnin at kenna seg frítt stíllaðan at krevja málið í rættin

eitt positivt svar, frættist úr Tinganesi.